Evropský parlament
2024-2029

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci
předsedkyně

3.10.2024

Pan Johan Van Overtveldt
předseda
Rozpočtový výbor
BRUSEL

Věc: Stanovisko k návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci na pomoc propuštěným pracovníkům na základě žádosti Belgie – EGF/2024/001 BE/Match-Smatch (2024/0226(BUD))

Vážený pane předsedo,

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci byl v rámci výše uvedeného postupu pověřen, aby Vašemu výboru poskytl stanovisko. Výbor se rozhodl poskytnout toto stanovisko ve formě dopisu.

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci projednal tuto záležitost na své schůzi dne 3. října 2024. Výbor se na této schůzi rozhodl předložit Rozpočtovému výboru, jako příslušnému výboru níže uvedené stanovisko.

S pozdravem

Li Andersson

STANOVISKO

A. vzhledem k tomu, že dne 3. června 2024 podala Belgie žádost EGF/2024/001 BE/Match-Smatch o finanční příspěvek z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci na pomoc propuštěným pracovníkům (EFG) v souvislosti s propouštěním v supermarketech Match-Smatch (Match SA. a Profi SA.) v Belgii; vzhledem k tomu, že Komise po posouzení této žádosti dospěla v souladu se všemi příslušnými ustanoveními nařízení (EU) 2021/691 (nařízení o EFG) k závěru, že podmínky pro poskytnutí finančního příspěvku z EFG jsou splněny; vzhledem k tomu, že Belgie žádost předložila podle kritérií pro pomoc stanovených v čl. 4 odst. 2 písm. a) nařízení o EFG, které vyžadují, aby během referenčního období v délce čtyř měsíců (v tomto případě od 11. prosince 2023 do 11. dubna 2024) skončila činnost alespoň 200 pracovníků v jednom podniku v členském státě, včetně pracovníků propuštěných dodavateli dotčené společnosti a výrobci, kteří jsou jejími odběrateli, nebo osob samostatně výdělečně činných;

B. vzhledem k tomu, že žádost se týká 513 propuštěných zaměstnanců (způsobilí příjemci) společnosti Match-Smatch (444 zaměstnanců bylo propuštěno během referenčního období a 69 pracovníků zaměstnanců před nebo po uvedeném referenčním období); vzhledem k tomu, že tato společnost působí v hospodářském odvětví, které je v rámci klasifikace NACE Revize 2 řazeno do oddílu 47 (Maloobchod, kromě maloobchodu s motorovými vozidly a motocykly); vzhledem k tomu, že k propouštění došlo hlavně v provinciích Hainaut (BE32), Lutych (BE33) a Namur (BE35), tj. v regionech úrovně NUTS 2;

C. vzhledem k tomu, že Komise dne 16. září 2024 přijala návrh rozhodnutí o uvolnění prostředků z EFG ve prospěch Belgie, aby podpořila opětovné začlenění 365 cílových příjemců na trh práce, tj. pracovníků propuštěných v důsledku uzavření supermarketů Match-Smatch v Belgii;

D. vzhledem tomu, že společnost Match-Smatch se již několik let potýkala s obtížnou hospodářskou situací; vzhledem k tomu, že v roce 2019 bylo v rámci první restrukturalizace uzavřeno 15 prodejen a propuštěno 140 zaměstnanců; vzhledem k tomu, že společnost Match-Smatch v roce 2021 opět vykázala ztráty ve výši 11,9 milionu EUR; vzhledem k tomu, že aby se předešlo dalším ztrátám, přijala společnost Match-Smatch nabídku skupiny Colruyt Group na odkoupení 57 z 84 prodejen a převzetí jejich 1 069 zaměstnanců; vzhledem k tomu, že dalších osm prodejen převzaly společnosti Carrefour, Delhaize, Intermarché a Delfood; vzhledem k tomu, že 339 zaměstnanců devatenácti prodejen, pro které nebyli nalezeni kupci, a 174 zaměstnanců ústředí společnosti Match-Smatch bylo hromadně propuštěno;

E. vzhledem k tomu, že propouštění společností Match-Smatch se týká celé Belgie; vzhledem k tomu, že dopad propouštění není všude stejný kvůli rozdílům mezi vlámským a valonským trhem práce kvůli tomu, že více než 70 % propuštěných pracovníků je soustředěno ve Valonsku; vzhledem k tomu, že v roce 2023 zůstala celková úroveň nezaměstnanosti v Belgii na 5,5 % stejně jako v roce 2022; vzhledem k tomu, že na regionální úrovni se nezaměstnanost ve Vlámsku zvýšila z 3,2 % na 3,4 % a ve Valonsku klesla z 8,4 % na 8,2 % a že rozdíl v míře nezaměstnanosti, který

odpovídá zhruba pěti procentním bodům, stále přetrvává; vzhledem k tomu, že na konci roku 2023 byla míra zaměstnanosti ve Valonsku (66,7 %) o 10,3 % nižší než ve Vlámsku a o 9 % nižší, než je průměr v EU;

F. vzhledem k tomu, že Belgie požádala o spolufinancování z EFG pouze na podporu bývalých zaměstnanců společnosti Match-Smatch žijících ve Valonsku; vzhledem k tomu, že vlámské regionální orgány se domnívají, že vzhledem k situaci na regionálním trhu práce není nutné podporu poskytovanou bývalým pracovníkům společnosti Match-Smatch, kteří žijí ve Vlámsku, navýšit spolufinancováním EU z EFG;

G. vzhledem k tomu, že Belgie uvedla, že na základě konzultací s cílovými příjemci pomoci, jejich zástupci a se sociálními partnery v souladu s čl. 7 odst. 4 nařízení (EGF) 2021/691 byl vypracován koordinovaný balíček individualizovaných služeb;

H. vzhledem k tomu, že EFG nesmí nepřekročit maximální roční částku 30 milionů EUR (v cenách roku 2018), jak je stanoveno v článku 8 nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093 ze dne 17. prosince 2020, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027;

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci proto vyzývá Rozpočtový výbor jako příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. připomíná, že cílem EFG je projevit solidaritu s příjemci a poskytnout jim podporu; domnívá se, že finanční příspěvky z EFG by měly být zejména zaměřeny na aktivní opatření politiky trhu práce a na personalizované služby tak, aby příjemci pomoci mohli rychle najít slušné a dlouhodobé zaměstnání buď v původním, nebo jiném odvětví jejich činnosti; zdůrazňuje, že je důležité připravit pracovníky na naléhavě potřebnou ekologickou a digitální transformaci evropského hospodářství a společnosti; v této souvislosti opětovně zdůrazňuje důležitou úlohu Unie, neboť pomáhá financovat získávání kvalifikací potřebných pro spravedlivou transformaci v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu, mimo jiné i z prostředků EFG;

2. souhlasí s Komisí, že podmínky stanovené v čl. 4 odst. 2 písm. a) nařízení o EFG byly splněny a že Belgie má podle uvedeného nařízení nárok na finanční příspěvek ve výši 2 661 564 EUR, což představuje 85 % celkových nákladů, které činí 3 131 252 EUR (zahrnují výdaje na individualizované služby ve výši 2 239 734 EUR a výdaje na přípravné, řídící, informační, propagační, kontrolní a vykazovací činnosti ve výši 770 018 EUR);

3. s uspokojením konstatuje, že ve snaze připravit kvalitní balíček individualizovaných opatření na podporu propuštěných pracovníků společnosti Match-Smatch při hledání zaměstnání se v roce 2024 několikrát sešli zástupci valonské regionální veřejné služby zaměstnanosti a odborného vzdělávání (Le Forem), odbory (FGTB a CSC) a další partneři, aby lépe porozuměli rekvalifikačním potřebám pracovníků, a že rovněž konzultovali sociální poradce, kteří se starali o propuštěné pracovníky, a že výsledkem těchto jednání byl koordinovaný soubor opatření EFG, který je v souladu s čl. 7 odst. 4 nařízení o EFG;

4. bere na vědomí, že mezi pracovníky supermarketů Match-Smatch převažují pokladní a

skladníci se sekundárním nebo nižším vzděláním, zatímco hospodářská krize způsobená pandemií COVID-19 zrychlila na belgickém pracovním trhu poptávku po kvalifikovanějších pracovnících, takže pro bývalé pracovníky Match-Smatch je opětovné začlenění na trh práce o to těžší; dále si všímá toho, že zhruba polovina pracovníků propuštěných ze supermarketů Match-Smatch (46 %) byla ve věku od padesáti let a více a že situace starších uchazečů o zaměstnání je v Belgii obtížnější, zejména pak na valonském trhu práce, kde v březnu 2024 představovali 25 % nezaměstnaných;

5. zdůrazňuje, že Belgie potvrdila, že opatření, která budou podpořena z EFG, neobdrží finanční příspěvky z jiných finančních nástrojů Unie;

6. konstatuje, že pracovníkům mají být poskytnuty následující individualizované služby: a) informační služby, profesní poradenství a pomoc při outplacementu, b) odborná příprava, rekvalifikace a odborné vzdělávání, c) podpora při zakládání podniků, d) příspěvek na vytvoření podniku a e) pobídky a příspěvky (příspěvek na hledání zaměstnání a na odbornou přípravu, příspěvek na zlepšení dovedností v oblasti IT, příspěvek na zlepšení jazykových dovedností, příspěvek při návratu do školy, příspěvek na zahájení podnikání a pobídky pro podniky, které najmou bývalé pracovníky společnosti Match-Smatch ve věku 50 let a více); vzhledem k věku a dosaženému vzdělání cílových příjemců zejména oceňuje opatření, která mají podpořit zlepšení dovedností v oblasti IT a návrat do vzdělávacích institucí, a zdůrazňuje, že při poskytování individualizovaných služeb by měly být zohledněny specifické potřeby těchto skupin;

7. zdůrazňuje zejména význam čl. 7 odst. 2 nařízení o EFG, který vyžaduje, aby koordinovaný balíček předjímal budoucí vyhlídky na trhu práce a požadované dovednosti, které jsou slučitelné s přechodem k udržitelnému hospodářství účinně využívajícímu zdroje, a aby se zaměřil zvláště na šíření dovedností potřebných v digitálním průmyslovém věku; zdůrazňuje, že plánovaná odborná příprava zahrnuje i modul o oběhovém hospodářství a účinném využívání zdrojů, který však není zahrnut v tomto návrhu na uvolnění prostředků, protože byl vypracován již dříve pro bývalé pracovníky společnosti Swissport (EGF/2020/005 BE/Swissport) a je ve standardní nabídce odborné přípravy poskytované službou Le Forem, která je spolufinancována z ESF+; vítá v této souvislosti využívání synergických účinků a odpovědné využívání zdrojů EFG;

8. připomíná, že v rámci koordinovaného balíčku je možné uplatnit zvláštní dočasná opatření, mezi něž patří mimo jiné vyplácení příspěvků na péči o dítě, jak je stanoveno v čl. 7 odst. 2 písm. b) nařízení o EFG, aby se uchazeči o zaměstnání mohli účastnit navrhovaných činností.